

פנינים יקרים

מתורת רבותינו הקדושים מביאלא

- ליקוטי אמרים ככתבם וכלשונם מספרי רבותינו הקדושים •

פרשת במדבר

• דברי בינה •

• דברי בינה •

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וכו' באחד
לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ
מצרים לאמר. (א א)
דהיינו, שאמר למשה, שישאל יהו
בבחינת "במדבר סיני", שיהיו
בבחינת מדבר, מה המדבר אין לו שום כח
הארץ כמו שאר הארץ, דהיינו: שיבטלו
התאוות הבאים מצד הגוף. וגם "סיני" הוא
על שם הסנה, שאין בו לכלוכית כלל, כך
צריך האדם לבטל מאתו לכלוכית הגוף. וגם
"באחד לחודש השני", שהחודש השני
מרמז להשכל, שהחודש אייר הוא השכל,
כידוע שהשם שלו יוצא מצירוף "יתהלל
ה' מתהלל השכל וידוע".

"בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים",
'בשנה' מורה לשון 'שינוי' -
דהיינו, שיהיו בשנה השנית, שיציאתם
ממצרים היתה גם כן על שני האופנים הנ"ל,
דהיינו יציאתם מתאוות הגוף מערות
וטומאות מצרים. וגם כח השכל, שהוא מתן
תורה. "לאמור", ואז תוכל לאמר להם "שאו
את ראש וכו' לבית אבותם", כי אז באמת
יהיו שייכים לבית אבותם, לחלק אברהם
יצחק ויעקב וי"ב שבטי י-ה.

ישרי לב עמ' סט

וידבר ה' אל משה במדבר סיני. (א א)
דהנה איתא במדרש [במדב"ר א ז]: "וידבר
ה' אל משה במדבר סיני". למה
במדבר סיני, מכאן שנו חכמים בג' דברים
ניתנה התורה, באש, ובמים, ובמדבר. באש
מנין [שמות יט]: והר סיני עשן כולו וגו'.
ובמים מנין שנאמר [שופטים ה]: גם שמים
נטפו גם עבים נטפו מים. ובמדבר מנין:
וידבר ה' אל משה במדבר סיני וכו'. ואז
כשיהיה באדם הג' דברים הללו אש ומים
ומדבר, יוכל לבוא להשלמות הגמור שהוא
מתן תורה, וזה שבג' דברים ניתנה התורה
באש ובמים ובמדבר, שעל ידי הג' דברים
האלו יוכל לבוא לידי מתן תורה.

עמוד יח

• חלקת יהושע •

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו'. (א א)
במדרש: בג' דברים ניתנה תורה, באש
ובמים ובמדבר. באש, מרמז על
'ויגבה לבו'. ובמים, בשפלות, לדעת
ולהתבונן אחר הלימוד במה הלך מן התורה.
ובמדבר, מרמז על ברית הלשון, שזה הכלי
לקבל את התורה, אכ"ר.

עמוד 10

• חלקת יהושע •

וידבר ה' אל משה במדבר סיני וגו'. (א א)
ובמדברש איתא: בג' דברים ניתנה תורה
 באש במים ובמדבר, ולהבין
 הענין, אך הנה איתא [ברכות כא.] ברכת התורה
 לפניה ולאחריה. ולהבין, הרי מצות לימוד
 התורה היא תמידית מה שייך לאחריה. אך
 דהנה איתא בגמרא [שם לב:] חסידים ראשונים
 היו שוהין שעה אחת קודם התפילה ושעה
 אחת לאחר התפילה. ולהבין הענין, נראה כי
 קודם התפילה היה ענין [לחשוב על] שפלות
 עצמו, להתבונן איך הם שייכים לתפילה,
 ולאחר התפילה העיקר להתבונן במה הולך
 מהתפילה, שישאר לו על חיי יום יום איזה
 רושם.

וכן הענין ברכה קודם התורה, להתבונן
 מה שייכות יש לו להתורה, וברכה
 לאחר התורה להתבונן במה הולך מהתורה,
 מה נשאר לו מלימודו, וזה [יבמות קה:]
 המתפלל צריך שיתן עיניו למטה, להתבונן
 מה שייכות יש לו להתורה, ואחר כך לבו
 למעלה, מה נשאר לו בלב. וזה ענין נעשה
 ונשמע שאמרו ישראל, שמקודם לימוד
 התורה צריך בחינת נעשה, הוא ענין תיקון
 נפשו, ואחר כך הוא נשמע מה קיבלו
 מהתורה.

עמוד א

• ארון עדות •

שאו את ראש וגו'.
ראש', רומז לצדיק הדור. וזה "שאו את
 ראש", שישאו ויגביהו כחו של

צדיק על ידי שיסעו אליו באמת ואמונה,
 שבזה מוסיפין בו כח ואומץ. כמו שאומר
 הלאה "אלה קריאי העדה", שעיקר כוחם
 הוא מה שאנשי העדה קוראים אותם
 למנהיגם עליהם. וזה "נשיאי מטות
 אבותם", שהם מתנשאים על ידי מטות
 אבותם. ולכן 'אלה קריאי העדה' בגימטריא
 'אמת'. ה'עדה נ'שיאי מ'טות א'בותם, ראשי
 תיבות למפרע 'אמנה', שעיקר התנשאותם
 על ידי שמחזיקים בם באמת ובאמונה, ועל
 ידי זה "ראשי אלפי ישראל הם", והבין.

עמוד שנט

• דברי בינה •

שאו את ראש כל עדת בני ישראל. (א ב)
וזהו ענין המנין שנצטוה משה רבינו עליו
 השלום למנות ישראל, ועל פי רוב
 קורין זה הסדר קודם שבועות, כי על ידי זה
 יוכלו להשיג את האות המיוחד לו לשורש
 נשמתו. כי ס' ריבוא אותיות התורה
 הקדושה, הם כנגד ס' ריבוא נשמות
 ישראל. וכל אחד ואחד מחוייב לידע
 חשבונו, היכן רמוז שורש נשמתו, ומה
 מוטל עליו לעשות.

עמוד ג

• ארון עדות •

כל זכר לגלגלותם מבין עשרים שנה ומעלה
(א ב)
העיקר הוא בבוקר כשעומד ממיטתו, כי
 הבוקר הוא השורש והראשית של
 כל היום כולו, וכאשר יטהר אז את
 המחשבה ויקדישנה לעבדות השם, יועיל לו

• חלקת יהושע •

שאו את ראש. (א ב)
לרמז, שהעיקר צריך להסתכל על
 הראשית שיהיה טוב..

עמוד 6

• היהודי הקדוש •

בני נפתלי. (א ב)
במדרומה לי ששמעתי בשם הרה"ק
 והגאון רבי יעקב יצחק היהודי
 הק' מפרשיסחא זצ"ל, לפרש מדוע בכל
 השבטים במנינים קאמר 'לבני' וגבי נפתלי
 אמר 'בני נפתלי', כי מתחלה כשרצה למנות
 את השבט היה בורר כל אחד מכל שבט,
 שמתחלה היה השבטים מעורבים זה בזה,
 אבל נפתלי שהוא אחרון כשנתברר כל שבט
 היה נפתלי נשאר ממליא על מקומו, ולכן
 כתיב 'בני נפתלי' שהם לא היו נבררים, רק
 כשנברר כל שבט ממילא נשארים הם כולם
 בברורים. (מלין יקירין)

עמוד ??

זה לכל היום, כי הכל הולך אחר השורש.
 וכן שנת העשרים של חיי האדם, היא גם כן
 הראשית והשורש של כל ימי חייו. כי בן
 עשרים לרדוף [אבות ה כא], ואז מתחילות
 שנות העבודה. - וכאשר יתקן אז את
 מחשבתו לד', ויקבל עליו עול התורה
 והמצוות, יהיה מושרש כל ימיו בשורש
 טוב. וזה: "כל זכר לגלגלותם מבין עשרים
 שנה ומעלה", שעיקר תיקון המחשבה הוא
 בהיותו בן עשרים, ואז יועיל לו גם מעשרים
 ומעלה, שיהיה מושרש תמיד בשורש טוב.

עמוד רנז

• דברי בינה •

שאו את ראש כל עדת בני ישראל. (א ב)
שהקדוש ברוך הוא נתן להם נשיאות
 ראש על כל כוחות הטבע
 והזמן, וכל עניני הבריאה תהיה משועבדת
 לישראל, כפי רצונם.

עמוד כג

מעשי הצדיקים

ונשיא בית אב למשפחת מרדי. (ג לה)

פעם אחת שאל הק' רבי יצחק ז"ל הרבי מווארקע להקדוש מלענטשנא: מה זה שהחסידים שלו
 הם שבורים ונמוכים אצלם מאוד. ואמר לו הקדוש מלענטשנא בזה הלשון בלשון תימא: וכי אינכם
 יודעים שהאנשים שלי הם מאותם ארבע מאות איש שהתלוו עם דוד המלך ע"ה. "איר וויסט דען
 נישט אז מיינע מענטשען זענען פין די ד' מאות איש וואס זיי זענען מיט געגאנגען מיט דוד המלך
 ע"ה", כדכתיב (שמואל א כב ב) וַיֵּלֶךְ דָּוִד .. וַיִּתְּקֶצֶוּ אֵלָיו כָּל אִישׁ מְצֹק, וְכָל אִישׁ אֲשֶׁר לוֹ נָשָׂא,
 וְכָל אִישׁ מִר נָפֶשׁ, וַיְהִי עֲלֵיהֶם לְשָׂר וַיְהִי עִמּוֹ כֹּד' מֵאוֹת אִישׁ.

(ברכה משולשת)

אור יקרות

מאוצרו של הרה"ח חיים שלום פרוש ז"ל

איש על עבדתו ועל משאו – העשיה הנדרשת מכל אחד היא לא ללכת בגדולות ונפלאות ממנו,
 אלא להתייצב על משמרתו בהתאם לדרגתו – על עבודתו ועל משאו .

(דברי בינה)

• תורת רבי ירחמיאל מפשיסחא •

ונשיא בית אב למשפחת מררי. (ג לה)
ונשיא, היינו שתנשא את בית אב
 למשפחות מררי, רצונו לומר,
 אותם שהולכים במרירות לבם, על שהמה
 מצערים את עצמם משום שנדמה בעיניהם
 שהמה רחוקים מקדשתו יתברך, תנשא
 אותם, שיגיעו לעשות רצון אבינו
 שבשמים.

עמוד לט

• מבשר טוב •

וידבר ה' אל משה לאמר נשא את ראש
 וגו'. (א א)

ונראה לבאר לפי זה, שכן מצינו בתורה
 הקדושה, שאצל אותם האנשים
 שעדין מצאנו אצלם מצבים טובים, שיין
 שעל ידי הדיבור שידברו אליהם יתחזקו
 בעצמם. ולזאת אמר הכתוב "וידבר ה' אל
 משה לאמר נשא את ראש וגו'". שציוה לו
 שידבר אליהם, ויחזקם תמיד בדברים, וישא
 את ראשם תמיד בכל פעם לפי הצורך, אם
 יצטרכו דברי כיבושין ודיבור קשה - אזי
 ייסרם בדבריו.

ובמצבים שצריכים אמירה רכה, ודברי
 שבח ותחנונים, יחזקם
 ויקרבם, והכל כדי לנשואם את ראשם -
 ולהעלותם להידבק בצור מחצבתם בחי

עולמים. וזהו בחינת בני גרשון וקהת,
 שאצלם נאמר נשיאות ראש, שיין אצלם
 לנשאות את ראשם.

אמנם אותם שהם כבחינת 'בני מררי',
 שהם תמיד בעצבות ומרה שחורה,
 ותמיד בירידה ונפילה, ואין בהם שום זיק
 של התחזקות ותקוה לקומה ועליה. אלא
 נפולים בעצמם, ומיואשים מכל חלק טוב,
 לאלו לא יועיל לא דיבור, ולא אמירה, לא
 דברי תנחומין, ולא דברי כבושין - כי הלא
 הם שקועים במרה שחורה.

אך מכל מקום גם להם יש עצה, ושיין
 בהם עבודה, ולזה ציוה לנו הכתוב
 [להלן ד כט]: 'תפקד אותם', היינו שלכל
 הפחות תודיע להם את השם יתברך וכוחו
 וישועתו, בלא לחזקם ולעלותם - אלא
 תפקוד אותם בלבד, להודיעם שיש השם
 יתברך בעולם, ונתן לנו - עם ישראל עם
 הנבחר את תורתו תורת אמת, והבדלינו מן
 התועים, וחיי עולם נטע בתוכנו והבדילנו
 מכל הלשונות.

ובשביל זה לבד צריך לשמוח, שבכל
 מצב שנמצא הלא ישראל הוא,
 ולכך בכל זאת "תפקוד אותם" - את בני
 מררי.

כח איש ישראל פ"ט

הפצת הגליון נתרם על ידי הרה"ח רפאל פרידמן הי"ו
 לעילוי נשמת

מרת מירל בת ר' יוסף יצחק ע"ה שטיינמנעין

נלב"ע ר"ח סיון תשס"ד

*

הרה"ח רבי אליהו ב"ר שלמה זלמן ז"ל פישר

נלב"ע כ' אלול תשפ"א

*

מרת חיה מלכה בת ר' משה ע"ה וויינגארטען

נלב"ע ט"ו אדר א' תשפ"ב